

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมศึกษารวมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาครั้งนี้ มีผลการวิจัยแบ่งได้เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ภูมิศึกษารวมชนบ้านฝึมด ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 2 หัวข้อ ได้แก่ 1.1) คณะกรรมการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด และ 1.2) การดำเนินการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของคณะกรรมการศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดกิจกรรม การประสานงาน การบริการ และ งบประมาณ

1.1 คณะกรรมการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คณะกรรมการที่ดำเนินการของศูนย์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด มีข้อมูลในด้าน จำนวนและตำแหน่ง ข้อมูลส่วนบุคคล การมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ประสพการณ์ในการเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการเข้ารับการศึกษาประสพการณ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของคณะกรรมการการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด ดังนี้

1.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการ

1.1.1.1 จำนวนและตำแหน่ง

คณะกรรมการการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมดมีจำนวนและตำแหน่งดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด
จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน
ประธานที่ปรึกษา	1
ประธานกรรมการ	1
รองประธานกรรมการ	1
กรรมการ	7
เหรัญญิก	1
รวม	11

ที่มา : ปุริดา จิตจำเนียร. สัมภาษณ์. 2551

จากตาราง 1 พบว่า จำนวนคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมดมีจำนวนรวม 10 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน รองประธาน 1 คน กรรมการ 7 คน เหรัญญิก 1 คน และที่ปรึกษาของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวชุมชนบ้านฝึมด 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 11 คน

1.1.1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการ

คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด มีข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ การศึกษา และ อาชีพ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝีมด
จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการ

N = 11		
ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	3	27.27
หญิง	8	72.73
2. อายุ		
31-40 ปี	2	18.19
41-50 ปี	1	9.09
51-60 ปี	4	36.36
มากกว่า 61 ปี ขึ้นไป	4	36.36
3. การศึกษา		
ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4)	5	45.45
ระดับอนุปริญญา	1	9.10
ระดับปริญญาตรี	5	45.45
4. อาชีพ		
รับจ้าง	6	54.54
ทำการเกษตร	1	9.10
ข้าราชการครู	2	18.18
ข้าราชการบ้านาญ	2	18.18

ที่มา : ปุริดา จิตจำเนียร. สัมภาษณ์. 2551

จากตาราง 2 พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ด้านเพศ ส่วนใหญ่คณะกรรมการ เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 2) ด้านอายุ ส่วนใหญ่คณะกรรมการ มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวนอายุละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมามีอายุ 31-40 ปี

จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.19 น้อยที่สุด มีเพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี 3) ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่คณะกรรมการ มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) และระดับปริญญาตรี มากที่สุดจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 น้อยที่สุดมีเพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา และ 4) ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่คณะกรรมการ มีอาชีพรับจ้างมากที่สุดจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 54.54 รองลงมามีอาชีพข้าราชการครูและข้าราชการบำนาญ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 และน้อยที่สุดมีเพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ที่มีอาชีพทำการเกษตร

1.1.1.3 การมีตำแหน่งหน้าที่ และบทบาทในชุมชนของคณะกรรมการ

คณะกรรมการการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีข้อมูลเกี่ยวกับการมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 3-4 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชน

ตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชนของคณะกรรมการ	จำนวน
1. กรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด	
ที่ปรึกษาคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยว	1
ประธานศูนย์การท่องเที่ยว	1
รองประธานศูนย์การท่องเที่ยว	1
กรรมการศูนย์การท่องเที่ยว	6
เลขานุการศูนย์การท่องเที่ยว	1
เหรัญญิกศูนย์การท่องเที่ยว	1
รวม	11
2. กรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย(บ้านทรงสเปน)	
ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย(บ้านทรงสเปน)	1
รองประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย(บ้านทรงสเปน)	1
เหรัญญิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย(บ้านทรงสเปน)	1
สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย(บ้านทรงสเปน)	3
รวม	6

ตาราง 3 (ต่อ)

ตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชนของคณะกรรมการ	จำนวน
3. กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติ	
ประธานเงินออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติ	1
รวม	1
4. กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน	
กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน	2
สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน	1
รวม	3
5. กรรมการกองทุนหมู่บ้าน	
ประธานกองทุนหมู่บ้าน	1
กรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1
รวม	2
6. กรรมการกองทุนเงินล้าน	
กรรมการกองทุนเงินล้านหมู่บ้านสีมด	1
รวม	1
7. กรรมการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านอนุรักษ์	
ประธานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1
รองประธานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1
กรรมการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3
รวม	5

ตาราง 3 (ต่อ)

ตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชนของคณะกรรมการ	จำนวน
8. กรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน	
กรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน	5
ผู้ใหญ่บ้าน	1
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	2
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	1
รวม	9

ที่มา : ปรีดา จิตจำเนียร. สัมภาษณ์. 2551

จากตาราง 3 พบว่า คณะกรรมการ มีตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชนด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ศูนย์การท่องเที่ยว จำนวน 11 คน ส่วนใหญ่คณะกรรมการ มีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นกรรมการมากที่สุด จำนวน 6 คน น้อยที่สุดเป็นที่ปรึกษา ประธาน รองประธาน เลขานุการ และற்றுญิก จำนวนตำแหน่งละ 1 คน 2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรไทรน้อย (ทรงสเปน) ส่วนใหญ่คณะกรรมการ มีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นกรรมการจำนวน 3 คน น้อยที่สุดมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นประธาน รองประธานและற்றுญิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรไทรน้อย (ทรงสเปน) จำนวนตำแหน่งละ 1 คน 3) กลุ่มออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติ มีคณะกรรมการ ที่มีตำแหน่งหน้าที่และบทบาทเป็นประธานกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติจำนวน 1 คน 4) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน ส่วนใหญ่คณะกรรมการ มีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อนมากที่สุดจำนวน 2 คน น้อยที่สุดเป็น สมาชิกจำนวน 1 คน 5) กองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นประธานและกรรมการ กองทุนหมู่บ้านตำแหน่งละ 1 คน 6) กองทุนเงินล้าน คณะกรรมการที่มีตำแหน่งหน้าที่และบทบาทเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีจำนวน 1 คน 7) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านอนุรักษ์ ส่วนใหญ่คณะกรรมการมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นกรรมการจำนวน 3 คน น้อยที่สุดมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นประธาน และรองประธานกรรมการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านอนุรักษ์ จำนวนตำแหน่งละ 1 คน และ 8) หมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่คณะกรรมการมี

ตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 5 คน รองลงมาเป็น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจำนวน 2 คน น้อยที่สุดมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท เป็นผู้ใหญ่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวนตำแหน่งละ 1 คน

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการ จำแนกตามจำนวนการมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชนของคณะกรรมการ

จำนวนการมีตำแหน่งหน้าที่และบทบาท ในชุมชนของคณะกรรมการ	จำนวน	ร้อยละ
1 ตำแหน่ง	1	9.09
2 ตำแหน่ง	2	18.18
3 ตำแหน่ง	5	45.46
4 ตำแหน่ง	-	-
5 ตำแหน่ง	1	9.09
6 ตำแหน่ง	1	9.09
7 ตำแหน่ง	1	9.09
รวม	11	100.00

ที่มา : ปุริดา จิตจำเนียร. สัมภาษณ์. 2551

จากตาราง 4 พบว่า ส่วนใหญ่คณะกรรมการ มีตำแหน่งหน้าที่และบทบาทในชุมชนมากที่สุด 3 ตำแหน่ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.46 รองลงมามี 2 ตำแหน่ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 น้อยที่สุดมี 1, 5, 6 และ 7 ตำแหน่ง จำนวนตำแหน่งละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09

1.1.1.4 การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชนของคณะกรรมการศูนย์การ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝีมด

คณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝีมด เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชน
ของคณะกรรมการ

N = 11		
การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชนของคณะกรรมการ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรไทรน้อย		
เป็น	6	45.45
ไม่เป็น	5	54.55
2. กลุ่มเงินออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติ		
เป็น	1	9.10
ไม่เป็น	10	90.90
3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน		
เป็น	3	27.27
ไม่เป็น	8	72.73
4. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านอนุรักษ์		
เป็น	4	36.36
ไม่เป็น	7	63.64
5. คณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลบางบาล		
เป็น	5	45.45
ไม่เป็น	6	54.55
6. ผู้นำชุมชนของตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล		
เป็น	2	18.18
ไม่เป็น	9	81.82
7. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน		
เป็น	1	9.10
ไม่เป็น	10	90.90

ตาราง 5 (ต่อ)

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชนของคณะกรรมการ	จำนวน	ร้อยละ
8. กองทุนเงินล้านหมู่บ้าน		
เป็น	3	27.27
ไม่เป็น	8	72.73
9. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
เป็น	1	9.10
ไม่เป็น	10	90.90
10. ที่ปรึกษาหมู่บ้านเกษตรไทรน้อย		
เป็น	1	9.10
ไม่เป็น	10	90.90

ที่มา : พิพัฒน์ จันทนา, สัมภาษณ์, 2551

จากตาราง 5 พบว่า คณะกรรมการ เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชนต่างๆ ดังนี้

- 1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรไทรน้อย ส่วนใหญ่คณะกรรมการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรไทรน้อย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 ไม่เป็นสมาชิกจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45
- 2) กลุ่มเงินออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติ ส่วนใหญ่คณะกรรมการไม่เป็นสมาชิกกลุ่มเงินออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติ มากที่สุดจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 และมีเพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ที่เป็นสมาชิกกลุ่มเงินออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติ
- 3) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 และมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน
- 4) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านอนุรักษ์ ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านอนุรักษ์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 และมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ที่เป็นสมาชิก
- 5) สมาชิกเทศบาลบางบาล ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เป็นสมาชิกเทศบาลบางบาล จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ที่เป็นสมาชิกเทศบาลบางบาล
- 6) สมาชิกอำเภอบางบาล ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เป็น

สมาชิกอำเภอบางบาล จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 และน้อยที่สุด มีเพียงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ที่เป็นสมาชิกอำเภอบางบาล 8.18 7) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เป็นสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลไทรน้อย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีเพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 เป็นสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลไทรน้อย 8) กองทุนเงินล้านหมู่บ้าน ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เป็นสมาชิกกองทุนเงินล้านหมู่บ้าน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 และมีเพียงจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 เป็นสมาชิกกองทุนเงินล้านหมู่บ้าน 9) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เป็นสมาชิกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 และมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 เป็นสมาชิกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ 10) ที่ปรึกษาหมู่บ้านเกษตรไทรน้อย ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เป็นที่ปรึกษาหมู่บ้านเกษตรไทรน้อย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 เป็นที่ปรึกษาหมู่บ้านเกษตรไทรน้อย

1.1.5 ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด มีประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของคณะกรรมการ จำแนกตามกิจกรรมการเข้ารับการฝึกอบรม

N = 11		
การเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. การเป็นวิทยากรในการนำและบรรยายแก่นักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	1	9.10
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	10	90.90
2. การเป็นวิทยากรพานักท่องเที่ยวชมกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	3	27.27
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	8	72.73

ตาราง 6 (ต่อ)

การเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
3. การเป็นวิทยากรประจำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	1	9.10
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	10	90.90
4. การเป็นวิทยากรนำชมแหล่งปลูกพืชเกษตรชายน้ำ		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	1	9.10
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	10	90.90
5. การต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาค้างคืนที่โฮมสเตย์		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	10	90.90
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	1	9.10
6. การเป็นวิทยากรสอนการแปรรูปอาหารและการทำอาหารไทย		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	3	27.27
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	8	72.73
7. การสอนนักท่องเที่ยวทำอาหารพื้นบ้าน		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	1	9.10
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	10	90.90
8. การเป็นมัคคุเทศก์พาชมสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	1	9.10
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	10	90.90
9. การเป็นวิทยากรในการทำไม้กวาดดอกอ้อ		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	1	9.10
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	10	90.90

ที่มา : พิพัฒน์ จันทนา, สัมภาษณ์, 2551

จากตาราง 6 พบว่า คณะกรรมการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) การเป็นวิทยากรประจำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนใหญ่คณะกรรมการ

ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การเป็นวิทยากรประจำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีคณะกรรมการเพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ที่เข้ารับการฝึกอบรม 2) การเป็นวิทยากรนำชมแหล่งปลูกพืชเกษตรชายน้ำ ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การเป็นวิทยากรนำชมแหล่งปลูกพืชเกษตรชายน้ำ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีคณะกรรมการ เพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 ที่เข้ารับการฝึกอบรม 3) การต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาค้างคืนที่โฮมสเตย์ ส่วนใหญ่คณะกรรมการ เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาค้างคืนที่โฮมสเตย์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีคณะกรรมการเพียงจำนวน 1 คนที่ไม่เข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 9.10 4) การเป็นวิทยากรสอนการแปรรูปอาหารและการทำอาหารไทย ส่วนใหญ่คณะกรรมการไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่องการเป็นวิทยากรสอนการแปรรูปอาหารและการทำอาหารไทย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีคณะกรรมการ เพียงจำนวน 1 คนที่เข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 9.10 5) การสอนนักท่องเที่ยวทำอาหารพื้นบ้าน ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การสอนนักท่องเที่ยวทำอาหารพื้นบ้านจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีคณะกรรมการ เพียงจำนวน 1 คนที่เข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 9.10 6) การเป็นมัคคุเทศก์พาชมแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การเป็นมัคคุเทศก์พาชมงานของตัวเอง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 และมีคณะกรรมการเพียงจำนวน 1 คนที่ไม่เข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 9.1 7) การเป็นวิทยากรในการทำไม้กวาดดอกอ้อ ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การเป็นวิทยากรในการทำไม้กวาดดอกอ้อ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีคณะกรรมการ เพียงจำนวน 1 คนที่เข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 9.10 8) การเป็นวิทยากรในการนำและบรรยายแก่นักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ ส่วนใหญ่คณะกรรมการ ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การเป็นวิทยากรในการนำและบรรยายแก่นักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 มีคณะกรรมการ เพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม และ 9) การเป็นวิทยากรในการพานักท่องเที่ยวชมกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน ส่วนใหญ่คณะกรรมการไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การเป็นวิทยากรในการพานักท่องเที่ยวชมกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม

1.1.1.6 การเข้ารับการฝึกประสบการณ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ได้เข้ารับการฝึกประสบการณ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการ จำแนกตามการเข้ารับการฝึกและมีประสบการณ์
การเข้ารับการฝึกอบรม การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การเข้ารับการฝึกประสบการณ์ในการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
: การได้รับการฝึกอบรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
เคยได้รับการฝึกอบรม	11	100.00
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	-	0.00
รวม	11	100.00

ที่มา : พิพัฒน์ จันทนา. สัมภาษณ์. 2551

จากตาราง 7 พบว่า คณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรทุกคนจำนวน 11 คน คิดเป็น ร้อยละ 100.00 มีประสบการณ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเนื่องจากเคยได้รับการ ฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมาแล้ว

1.2 การดำเนินการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของคณะกรรมการศูนย์ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ในการดำเนินการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ด้านการจัดกิจกรรม การประสานงาน การบริการ และ งบประมาณ

1.2.1 ด้านการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมดที่คณะกรรมการได้ ดำเนินการให้แก่นักท่องเที่ยวเมื่อมาท่องเที่ยวที่ศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด แบ่งเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ การวางแผนการท่องเที่ยว ตารางกิจกรรมการท่องเที่ยว/สถานที่ท่องเที่ยว และ ปัจจัยในการจัดทำรายการท่องเที่ยว

1.2.1.1 การวางแผนการท่องเที่ยว

การวางแผนการท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก การจัดกิจกรรมการ

ท่องเที่ยวหากผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมสามารถอธิบายกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่/แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้ชัดเจนตลอดจนมีสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจและมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ผลการสัมภาษณ์ พบว่าการจัดทำกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมค คณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เทศบาลตำบลบางบาล สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล และสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดทำตารางการท่องเที่ยว ด้านการวางแผน กำหนดเส้นทาง และจัดทำตารางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมค

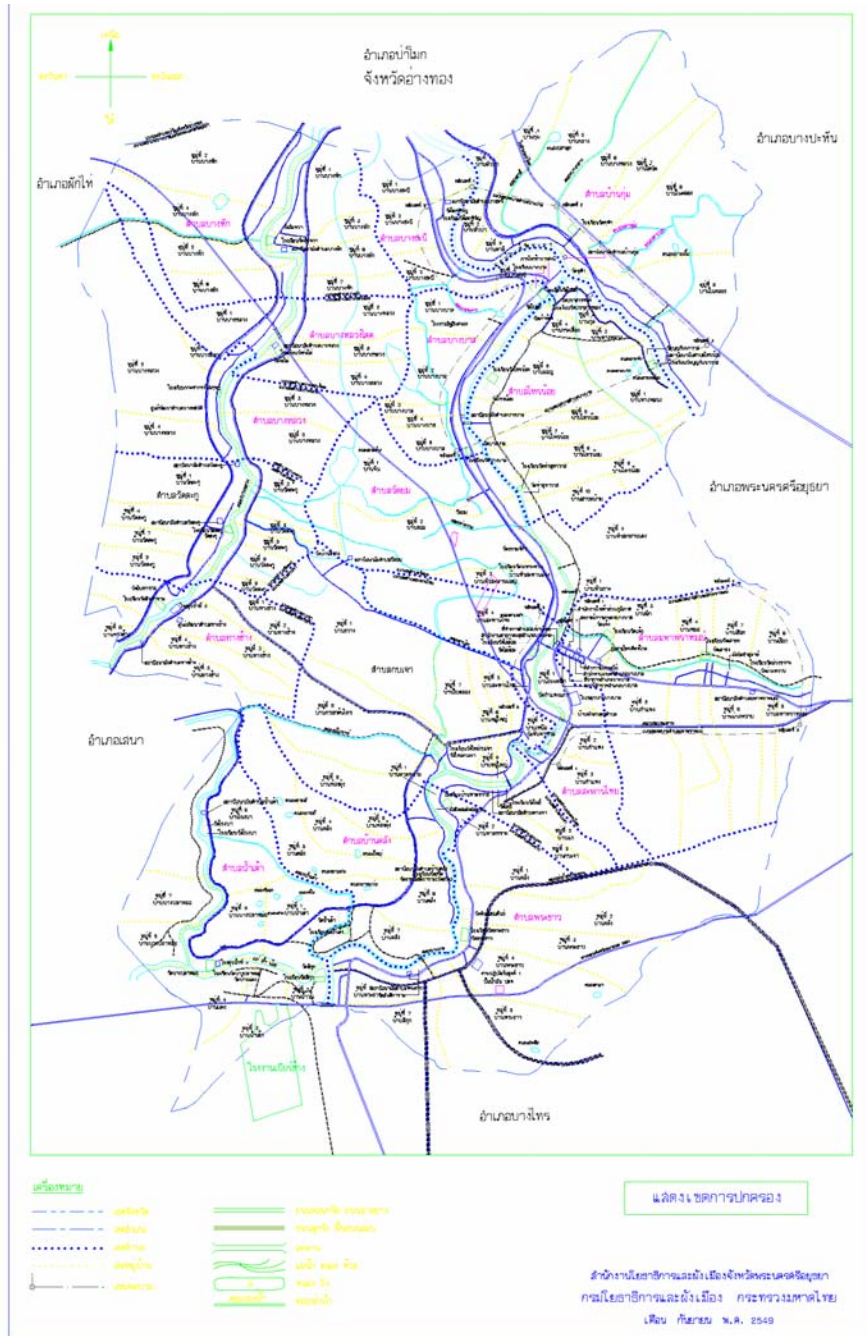
คณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค ได้มีการวางแผนการจัดทำรายการหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนฝึมค จากผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการในวางแผนและการจัดทำตารางกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมค พบว่า การวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมค นั้นคณะกรรมการได้ร่วมกันพิจารณารายละเอียดในการวางแผน ดังนี้

1. การเตรียมเส้นทางท่องเที่ยว คณะกรรมการได้ดำเนินการในการเตรียมเส้นทางโดยกำหนดเส้นทางสำหรับการท่องเที่ยวทางบกและทางน้ำ และ กิจกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ให้แก่นักท่องเที่ยวของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค อำเภอบางบาลโดย

1.1 กำหนดเส้นทางนำเที่ยวเป็นระยะทางรวม 2 กิโลเมตร

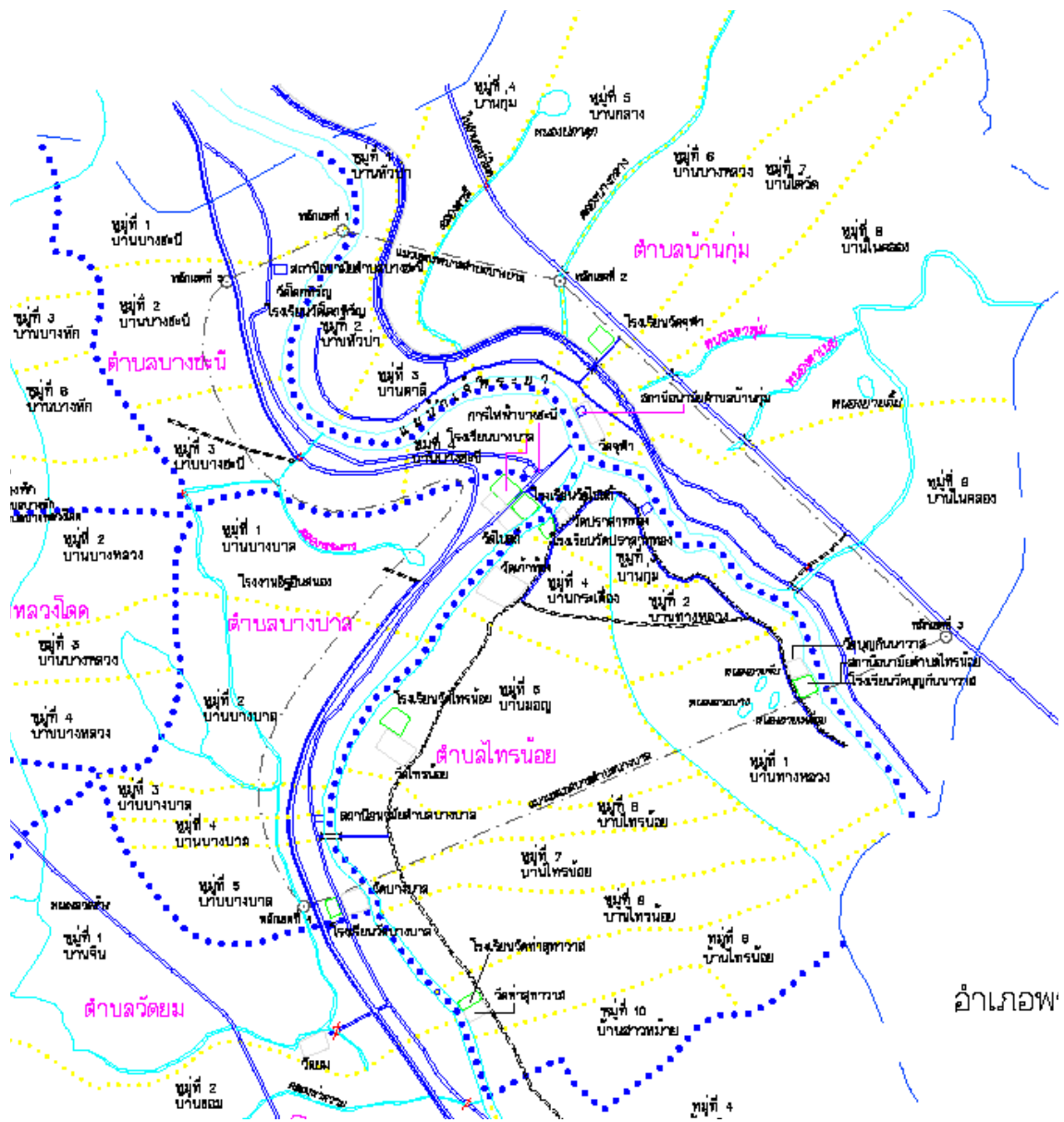
1.2 สำรวจเส้นทางที่กำหนดขึ้นเพื่อจัดทำรายละเอียดและกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมีจุดเริ่มต้นของเส้นทางท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ ที่สำนักงานของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคและจุดสิ้นสุดที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อยรวมระยะทาง 2 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาการเดินทาง 2 ชั่วโมง

1.3 จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวและกำหนดจุดหยุดชมสถานที่ระหว่างเส้นทางท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคที่กำหนดไว้จำนวน 3 จุด ได้แก่ จุดที่ 1 ไร่นาสวนผสม จุดที่ 2 แปลงพืชผักสมุนไพร และ จุดที่ 3 สถานที่เรียนรู้และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรซึ่งเป็นจุดสิ้นสุดของนักท่องเที่ยวก่อนเดินทางกลับ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้หยุดพักรับประทานอาหาร ซื่อของที่ระลึก และสินค้าของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย ดังแสดงแผนที่อำเภอบางบาลในภาพประกอบ 1 และแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 5 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อของอำเภอบางบาล

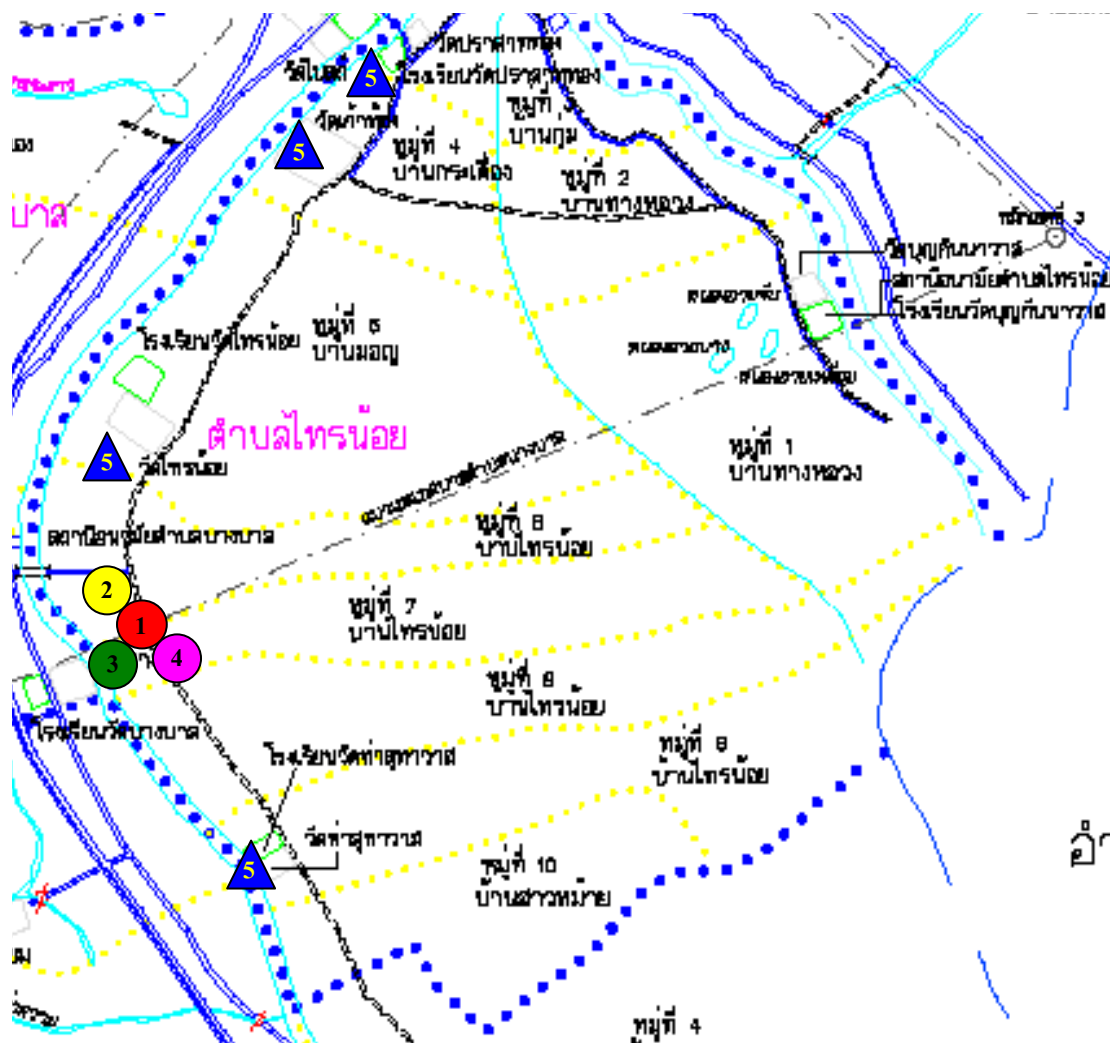
ที่มา : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด. 2552 : ออนไลน์

ภาพประกอบ 6 แผนที่แสดงเขตปกครองอำเภอบางบาล

ที่มา : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด. 2552 : ออนไลน์

ภาพประกอบ 7 แหล่งท่องเที่ยวของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด

ที่มา : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด, 2552 : ออนไลน์

หมายเหตุ 1 หมายถึง ที่ทำการศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด

2 หมายถึง แปลงเกษตร สวนเกษตร และ ไร่ นา สวนผสม

3 หมายถึง ศูนย์ฝึกหัดถนอมไม้กวาดดอกอ้อ

4 หมายถึง กลุ่มแม่บ้านสาธิตการแปรรูปอาหาร

5 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นวัด

2. ตารางกิจกรรมการท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยว ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการเกี่ยวกับตารางกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า คณะกรรมการได้ดำเนินการในการกำหนดรายการกิจกรรมต่างๆ ในการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมดโดยพิจารณาจากสภาพทางธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ อาชีพ ประเพณี ความเชื่อ และ ค่านิยมของคนในชุมชน เนื่องจากชุมชนบ้านฝึมดตั้งอยู่ในเขตภาคกลางตอนล่างของประเทศจึงมีความอุดมสมบูรณ์ด้านการเพาะปลูกและการเกษตรจนเป็นที่มาของคำกล่าวที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของอำเภอบางบาลและของประเทศอีกแห่งหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ ของชุมชนที่สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้นักท่องเที่ยวทั้งที่มาเป็นส่วนตัวหรือเป็นหมู่คณะ โดยจัดทำและกำหนดแผนการท่องเที่ยวและรายการกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปีตามสภาพพื้นที่และวิถีการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนบ้านฝึมดจำแนกเป็นรายเดือน และประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามรายละเอียดของกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 8-9 ดังนี้

ตาราง 8 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด จำแนกเป็นรายเดือน

ที่	เดือน	กิจกรรมการท่องเที่ยว
1.	มกราคม	การทำอาหารพื้นบ้าน ได้แก่ แกงป่าไก่ แกงเขียวหวานไก่ ห่อหมกปลากราย ขนมจีนน้ำพริก หมี่กรอบ น้ำพริกเผา และน้ำพริกแกงเผ็ด การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ก๋วยจั๊บน้ำใส ก๋วยจั๊บน้ำข้น ก๋วยจั๊บน้ำใส ก๋วยจั๊บน้ำข้น ก๋วยจั๊บน้ำใส ก๋วยจั๊บน้ำข้น ก๋วยจั๊บน้ำใส ก๋วยจั๊บน้ำข้น ก๋วยจั๊บน้ำใส และ ประเพณีวันขึ้นปีใหม่
2.	กุมภาพันธ์	กิจกรรมล่องเรือ งานบุญประเพณีวันมาฆบูชา การเวียนเทียนวันมาฆบูชา
3.	มีนาคม	กิจกรรมล่องเรือ
4.	เมษายน	งานประเพณีวันสงกรานต์ งานบุญตามประเพณี การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน
5.	พฤษภาคม	งานบุญตามประเพณี เช่น บวชนาค การเทศน์มหาชาติ ประเพณีเวียนเทียนวันวิสาขบูชา ประเพณีการทำบุญหน้าบ้านและการทำงานบุญหลังบ้าน

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	เดือน	กิจกรรมการท่องเที่ยว
6.	มิถุนายน	งานทำบุญสวนหลังบ้าน ประเพณีขอฝน(งานเดือนเจ็ด) ประเพณีกวนข้าวทิพย์
7.	กรกฎาคม	การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร งานบุญตามประเพณีและเวียนเทียนวันเข้าพรรษา
8.	สิงหาคม	การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น ก๋วยเตี๋ยวกอบน้ำผึ้ง ก๋วยเตี๋ยวกวน ก๋วยเตี๋ยพรต ก๋วยเตี๋ยอบเนย ก๋วยเตี๋ยกวน และ เมี่ยงก๋วยเตี๋ย น้ำพริกเผา น้ำพริกก๋วยเตี๋ย และน้ำพริกแกงเผ็ด
9.	กันยายน	การทำอาหารพื้นบ้าน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
10.	ตุลาคม	การทำไม้กวาดดอกอ้อ การทำอาหารพื้นบ้าน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
11.	พฤศจิกายน	งานบุญตามประเพณี เช่น ประเพณีลอยกระทง การทำอาหารพื้นบ้าน และ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
12.	ธันวาคม	งานบุญตามประเพณี ประเพณีส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่

ที่มา : ปุริดา จิตจำเนียร. สัมภาษณ์. 2551

ตาราง 9 รายละเอียดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด จำแนกตามประเภท
กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	รายละเอียดของกิจกรรม
<p>1. กิจกรรมด้านอาหาร</p>	<p>ชุมชนบ้านฝึมดได้ชื่อว่ามีตำรับอาหารไทยทั้งคาวและหวานที่มีชื่อเสียงได้รับรางวัลในการประกวดอยู่เสมอๆ โดยเฉพาะแกงต่างๆ จะใช้น้ำพริกแกงแบบธรรมชาติ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แกงฉู่ฉี่ปลาเนื้ออ่อน เป็นอาหารตำรับไทยดั้งเดิม สูตรโบราณที่สามารถจะโชว์ได้ ชนะเลิศการประกวด อาหารไทยระดับชาติ ครั้งที่ 1 2. แกงเขียวหวานไก่ ผู้ที่มาเยือนที่จะได้สัมผัสสูตรอาหารแบบอาหารไทยโบราณ สามารถจะฝึกปฏิบัติการประกอบอาหารและชิมอาหารได้ 3. แกงป่าไก่ที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่นและได้รับรางวัลชนะเลิศด้านอาหารไทยในระดับชาติ 4. ห่อหมกปลากราย 5. ขนมน้ำพริก 6. หมี่กรอบ
<p>2. กิจกรรมด้านการทำขนม</p>	<p>ผลผลิตด้านการแปรรูปผลิตผลจากกล้วยของกลุ่มแม่บ้าน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กล้วยฉาบ 2. กล้วยกรอบ 3. กล้วยทิพย์ 4. กล้วยกรอบเค็ม
<p>3. กิจกรรมด้านหัตถกรรม</p>	<p>เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมไม้กวาดดอกอ้อจากต้นอ้อโดยวิทยากรในชุมชนสอนการทำไม้กวาดดอกอ้อจากต้นอ้อที่มีอยู่ตามธรรมชาติของท้องถิ่น</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	รายละเอียดกิจกรรม
4. กิจกรรมด้านประเพณีวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเทศน์มหาชาติในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 เพื่อสืบสานประเพณีท้องถิ่นของตำบลไทรน้อย 2. ร่วมทำบุญประเพณีตักบาตรตอนเช้าของชาวพุทธ 3. งานประเพณีของชุมชนที่จัดตามประเพณีและความสำคัญของศาสนา เช่น ร่วมกันทำกิจกรรมชุมชน เช่น แข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนอย่างหลากหลาย
5. กิจกรรมด้านการเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการเกษตรชุมชนอาชีพด้านการเกษตรที่หลากหลายประกอบด้วยปลูกผัก ไม้ผล พืชสมุนไพร ผักพื้นบ้าน การแปรรูปผลผลิต การเกษตรตลอดปี เช่น กล้าย มะดัน มะกรูด งาดำ และผลไม้ตามฤดูกาลให้ผู้ที่มาเยือนได้รับประทาน 2. สัมผัสเรียนรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ การเรียนรู้การแปรรูปถนอมอาหาร และหัตถกรรม
6. กิจกรรมด้านดนตรีไทย	มีวงปี่พาทย์คณะวินัยไทรน้อย และ คณะศรีมิชัย
7. กิจกรรมอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การให้อาหารปลาแบบธรรมชาติ 2. การปักค้ำแบบโฮมสเตย์ ผู้ปักค้ำจะปักค้ำในบ้านสมัยโบราณเป็นเรือนประยุกต์ขึ้นชมธรรมชาติวิถีชีวิตได้สัมผัสได้เรียนรู้ประวัติของชุมชนชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน การสัญจรทางน้ำ การทำบุญการฟังเทศน์ฟังธรรม

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	รายละเอียดกิจกรรม
7. กิจกรรมอื่นๆ	3. สัมผัสเรียนรู้การเกษตรปลอดสารพิษ เช่นการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ 4. การเรียนรู้การแปรรูปถนอมอาหาร 5. หัตถกรรมเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น คือการทำไม้กวาดจากดอกอ้อ มีการสอนการทำไม้กวาดผู้ที่มาเยือนโดยใช้ต้นไม้วาดดอกอ้อที่ใช้อยู่ธรรมชาติกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 5 กิจกรรม ที่ได้เสนอกิจกรรมของชุมชน

ที่มา : พิชัย เข้มเงิน. สัมภาษณ์. 2551

จากตาราง 8-9 กิจกรรมการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดในเดือนต่างๆ ที่คณะกรรมการผู้บริหารศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจัดให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มกิจกรรม ได้แก่ 1) กลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนบ้านฝึมด ซึ่งเป็นงานบุญตามประเพณี ประกอบด้วย : ประเพณีและการเวียนเทียนวันมาฆบูชา และประเพณีเวียนเทียนวันเข้าพรรษา งานประเพณีวันสงกรานต์ งานทำบุญสวนหลังบ้าน ประเพณีขอฝน (ประเพณีเดือนเจ็ด) และประเพณีวันขึ้นปีใหม่ 2) กลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของคนในชุมชน เช่น การสาธิตการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การทำไม้กวาดดอกอ้อ และการทำอาหารพื้นบ้าน และ 3) กลุ่มกิจกรรมด้านสังคมของคนในชุมชน เช่น การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเด่นด้านการท่องเที่ยวที่ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดจัดสำหรับนักท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ใช้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวของชุมชน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ ได้แก่ 1) การทำบุญตักบาตร เช่น การเตรียมอาหารให้นักท่องเที่ยวไว้สำหรับการทำบุญตักบาตรในตอนเช้ากับพระสงฆ์ของชุมชน 2) การประกอบอาหาร เช่น การปรุงอาหารไทย การแปรรูปอาหาร และผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งสาธิตโดยวิทยากรของศูนย์ ในชุมชนบ้านฝึมด 3) การบรรยายประกอบจากวิทยากรของศูนย์ขณะ

นำชมสวนผลไม้ต่างๆ ของชุมชนบ้านฝึมดและการสาธิตการปลูกไม้ผล พืชผัก สมุนไพรต่างๆ เช่น พืชผักสวนครัว การปลูกกล้วย ต้นไม้ ไม้ผล โดยให้นักท่องเที่ยวได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 4) การสาธิตและฝึกปฏิบัติการทำไม้กวาดจากดอกของต้นอ้อซึ่งเป็นไม้กวาดที่มีคุณภาพสูงเหมาะสำหรับเป็นของฝากจากชุมชนบ้านฝึมด 5) การเล่าประวัติของชุมชนบ้านฝึมดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ด้านความเป็นมาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ของชาวมอญในชุมชนบ้านฝึมด ที่มาของชื่อชุมชนบ้านฝึมด จากวิทยากรที่เป็นผู้สูงอายุของชุมชน 6) การปฏิบัติตนของชาวพุทธในชีวิตประจำวัน เช่น การนิมนต์พระสงฆ์จากวัดในชุมชนมาเทศนาและนำสวดมนต์ในตอนเย็นก่อนพักผ่อนหรือเข้านอนในตอนค่ำ และ 7) การจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี เช่น เดือนกุมภาพันธ์ มีกิจกรรมการล่องเรือ เดือนเมษายนมีงานบุญตามประเพณี งานสงกรานต์ และการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เดือนมิถุนายน มีการทำบุญสวนหลังบ้านซึ่งเป็นประเพณีโบราณของท้องถิ่นที่ทำติดต่อกันมาเรียกชื่อว่า ประเพณีเดือนเจ็ดหรือประเพณีขอฝน หากนักท่องเที่ยวมาในช่วงเวลาดังกล่าวก็สามารถเข้าร่วมทำบุญในประเพณีนี้ได้เช่นกัน นอกจากนี้ในเดือนกรกฎาคม มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน และเดือนกันยายนมีการทำไม้กวาดจากดอกของต้นอ้อ ซึ่งจะออกดอกเฉพาะช่วงเวลานี้เท่านั้น ปัญหาการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมด คือ ปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนเนื่องจากยังมีสภาพแบบธรรมชาติ และไม่มีคันกั้นล้อมเพื่อป้องกันการท่วมขังน้ำในช่วงฤดูฝน เป็นต้น

3. ลักษณะการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการเกี่ยวกับลักษณะการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ด้านจำนวน/ความถี่ ประเภทนักท่องเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจ พบว่า เป็นดังนี้

3.1 จำนวนของนักท่องเที่ยว ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการเกี่ยวกับจำนวนของนักท่องเที่ยว ที่เข้ามาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมดพบว่า มีจำนวนไม่แน่นอนเนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่ได้เข้ามาทุกเดือน จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวจะเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงเดือน มกราคม-มิถุนายนของทุกปี แต่ช่วงเดือนกรกฎาคม – พฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงน้ำท่วมพื้นที่ในเขตอำเภอบางบาลรวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวน้อยมากหรือไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเนื่องจากปัญหาน้ำท่วมทำให้ไม่สะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยวดังกล่าว

3.2 ประเภทของนักท่องเที่ยว ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการเกี่ยวกับประเภทของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด พบว่า มี 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน เป็นกลุ่มแม่บ้านซึ่งส่วนใหญ่จะเข้ามาศึกษาดูงานที่กลุ่มอาชีพต่างๆ ของชุมชน และ มาเป็นคณะ มาเช่ากั๊บเย็นไม่ค้างคืน และประเภท

ที่ 2 นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน จะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาคุณงานด้านการเกษตร โดยนักศึกษาที่เข้ามาคุณงานด้านการเกษตรของศูนย์ เป็นตัวแรกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมคโดยให้จัดกิจกรรมด้านการเกษตร คือ นักศึกษาสาขาเกษตรกรรมของมหาวิทยาลัยราชวมงคลวิทยาเขตหันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.3 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจเมื่อเข้ามาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค พบว่า กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ ได้แก่ กิจกรรมไปชมสวน กลุ่มแม่บ้าน บ้านพักสัมผัสวัฒนธรรม และการเที่ยววัดต่างๆ เช่น วัดเก้าห้อง วัดปราสาททอง วัดไทรน้อยและวัดท่าสุทธาวาส เป็นต้น

4. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในการรับนักท่องเที่ยว ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับนักท่องเที่ยว เข้ามาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค พบว่า คณะกรรมการได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับนักท่องเที่ยว เข้ามาท่องเที่ยว ดังนี้

4.1 ต้องเป็นเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

4.2 รับนักท่องเที่ยวไม่จำกัดจำนวน เนื่องจากที่ผ่านมานักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวมีจำนวนไม่มากนักจึงสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้โดยไม่เกิดปัญหาและนักท่องเที่ยวไม่ได้มาทุกเดือน

1.2.2 ด้านการประสานงาน

ผลการสัมภาษณ์ด้านการประสานงานของคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค พบว่า คณะกรรมการได้มีการประสานงานกับบุคคล/กลุ่มบุคคลในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว ได้แก่ 1) บุคคล/กลุ่มบุคคล ได้แก่ กลุ่มแม่บ้าน เจ้าของสวนเกษตรและแปลงสาธิต เจ้าของบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมและวิทยากรในชุมชน และ การประสานงานภายนอก ได้แก่ องค์กรภายนอก เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของกลุ่มอื่น และ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.2.2.1 การประสานงานกับบุคคล/กลุ่มบุคคลของชุมชน

การประสานงานกับบุคคล/กลุ่มบุคคลภายในชุมชนของคณะกรรมการศูนย์เป็นการประสานงานกับคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค ได้แก่ เจ้าของสวนเจ้าของบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรม (โฮมสเตย์) ประธานกลุ่มแม่บ้าน และ วิทยากรของชุมชน โดยในขั้นตอนการรับนักท่องเที่ยวนั้นเจ้าหน้าที่ของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคจะสอบถามนักท่องเที่ยวในรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อประสานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หากนักท่องเที่ยวมีความต้องการพักค้างคืนที่บ้านพักสัมผัสวัฒนธรรม เจ้าหน้าที่จะประสานกับเจ้าของในจำนวน บ้านพัก 6 หลัง เพื่อเตรียมความพร้อมและการอำนวยความสะดวกในการเข้าพักของนักท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาการประสานงานและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์

ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านสวนเกษตรและแปลงสาธิต บ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรม กลุ่มแม่บ้าน และวิทยาการมีความเป็นเรือญาติหรือเกี่ยวข้องกับการของศูนย์

1.2.2.2 การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก/เครือข่าย/นักท่องเที่ยว

การประสานงานกับกลุ่มบุคคล/หน่วยงานภายนอกของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค เป็นการประสานงานกับหน่วยงาน/องค์กรภายนอก และการติดต่อประสานงานกับเครือข่ายที่อยู่ภายนอกกลุ่มในการดำเนินการและการส่งเสริมและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมค ได้แก่ สำนักงานเทศบาลตำบลบางบาล สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเขต 6 เพื่อขอการสนับสนุนวิทยากรและงบประมาณในการพัฒนาสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนฝึมค ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวได้จัดเจ้าหน้าที่ดูแลและประสานงานกับคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคหน่วยงานละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลบางบาล เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล และ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแต่ละหน่วยงานมีส่วนร่วมประสานงานในการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวกับคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค ดังนี้

1.2.2.2.1 สำนักงาน เทศบาลตำบลบางบาล

ผลการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบางบาลที่รับผิดชอบงานด้านการท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค พบว่า สำนักงานเทศบาล มีส่วนร่วมประสานงานในลักษณะของการสนับสนุนและช่วยเหลือด้านงบประมาณในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมคของเทศบาลตำบลบางบาล ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติคีนคู่ชนบท และกลุ่มอาชีพในชุมชนบ้านฝึมค ดังนี้

1.2.2.2.1.1 จัดให้นักพัฒนาชุมชนดูแลประชาชนใน 34 ชุมชน ในเขตเทศบาล ซึ่งมีจำนวนรวม 6 ตำบล และ 41 หมู่บ้าน ดูแลด้านการท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาล ซึ่งรวมทั้งการดูแลด้านการท่องเที่ยวของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค

1.2.2.2.1.2 จัดส่งเจ้าหน้าที่ออกไปจัดทำประชาคมในชุมชนทุกครั้ง และทุกปีเพื่อสอบถามความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ เพิ่มเติมและนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชนระหว่างเดือน เมษายน-พฤษภาคม ทุกปี

1.2.2.2.1.3 จัดส่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนไปดำเนินการจัดทำแผนชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล ปีละ 2 ครั้ง ในส่วนของหมู่ที่ 7 ตำบลไทรน้อย ไม่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณเนื่องจากไม่ได้จัดทำแผนชุมชนเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุน

1.2.2.2.1.4 ให้การสนับสนุนแก่ชุมชนริมดในทางอ้อมโดยจัดเจ้าหน้าที่ไปทำประชาคมในพื้นที่ทุกครั้ง กรณีชุมชนมีความต้องการให้เทศบาลสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะให้ชุมชนเสนอเป็นโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลต่อไป หากชุมชนบ้านฝิมดไม่ได้จัดทำโครงการเสนอขอไปก็จะไม่ได้รับความช่วยเหลือในปีนั้นๆ เนื่องจากหลักการในการให้การสนับสนุนโครงการของชุมชนใดๆ ของเทศบาล ตามระเบียบการให้เงินอุดหนุนชุมชนใดๆ ประธานกลุ่มของชุมชนนั้น ต้องเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุน ในแต่ละปี โดยเทศบาลจะตั้งงบประมาณอุดหนุนให้ในส่วนของชุมชน ทั้งที่เป็นกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มอื่นๆ ที่ต้องการการสนับสนุน ในส่วนของกลุ่มไทรน้อยที่ผ่านมาเทศบาลได้ให้งบประมาณสนับสนุนเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกลุ่มแม่บ้านตามที่ขอรับการสนับสนุน ดังนั้นหากต้องการงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จากเทศบาล ชุมชนต้องจัดทำประชาคมเพื่อกำหนดแผนและเขียนโครงการเสนอเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนโดยจัดส่งโครงการเพื่อขอรับงบประมาณในช่วงเวลาที่เทศบาล จะพิจารณาจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณ หากไม่ส่งก็จะไม่ได้รับการพิจารณางบประมาณสนับสนุน

1.2.2.2.1.5 กำหนดให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้ในนโยบายของเทศบาลซึ่งเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด และภารกิจด้านนี้ของเทศบาลจะให้การสนับสนุนงบประมาณที่กลุ่ม/ชุมชนต่างๆ ได้เสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนโดยได้จัดให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนเข้าไปร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณของเทศบาลทุกครั้ง ที่ผ่านมาสุนัขการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝิมดได้เขียนแผนงาน/โครงการเสนอปลัดเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีพิจารณาอนุมัติงบประมาณ เช่น กลุ่มอาชีพตัดเย็บในชุมชนเคยได้รับงบประมาณสนับสนุนการซื้อเครื่องจักรของกลุ่มหลังจากทำโครงการเสนอตามลำดับขั้นตอนที่เทศบาลได้กำหนดไว้

1.2.2.2.1.6 จัดให้มีการศึกษาพื้นที่ ในกรณีที่มีการศึกษางานในพื้นที่เทศบาล ได้ประสานงานกับ ประธานศูนย์ท่องเที่ยวที่เป็นผู้นำชุมชน/ ผู้ใหญ่บ้าน ในการรับรองผู้ที่มาศึกษาดูงานในพื้นที่ โดยการให้ศูนย์การท่องเที่ยว จัดทำอาหารสำหรับเลี้ยงต้อนรับผู้เข้ามาศึกษาดูงานที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝิมด

1.2.2.2.1.7 เจ้าหน้าที่ของเทศบาลบางบาลที่รับผิดชอบในเรื่องการ
ท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการฝึกอบรมความรู้การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเนื่องจากเข้าทำงานมาใน
ด้านนี้เพียง 2 ปี จึงไม่สะดวกที่จะเข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าว

1.2.2.2.2 สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล

ผลการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอบางบาลในการท่องเที่ยวเชิง
เกษตรชุมชนบ้านฝึมด พบว่า สำนักงานเกษตร มีส่วนร่วมประสานงานและเกี่ยวข้องในการ
จัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมด ดังนี้

1.2.2.2.2.1 จัดให้มีการฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการ
ดำเนินงานโครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อปีพ.ศ. 2550 จัดอบรมผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน ในโครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อ
พัฒนาการดำเนินงานโครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ครั้งที่ 2 จัดอบรมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน ในโครงการอบรมสัมมนาการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน
เขต 1 ปี พ.ศ. 2551

1.2.2.2.2.2 ข้อคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาลที่
ดูแลรับผิดชอบและประสานงานกับศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบางบาล ในด้านต่างๆ ดังนี้

1.2.2.2.2.2.1 การดำเนินงานของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึ
มด จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาลในการจัดการการท่องเที่ยวเชิง
เกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ให้ข้อคิดเห็น ว่า การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด
ทำโดยคณะกรรมการซึ่งส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการของกลุ่มแม่บ้านและกลุ่มอื่นๆในพื้นที่ โดยมี
กิจกรรมมาเชื่อมโยงในลักษณะของกิจกรรมลูกกับศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีจุดเด่นของกิจกรรม
คือ การปลูกพืชสมุนไพร มีกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางเกษตร ปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์
ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดมีสาเหตุจากการที่มีคณะกรรมการที่ทำงานในหลายกลุ่มและ
หลายตำแหน่ง

1.2.2.2.2.2.2 การทำงานในหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ท่องเที่ยวเชิง
เกษตรชุมชนบ้านฝึมด ได้มีการแบ่งหน้าที่การทำงานตามลักษณะงาน/ภารกิจของตำแหน่ง ซึ่งแต่
ละคนได้ทำหน้าที่ตามตำแหน่งเป็นส่วนใหญ่ อาจมีกรรมการบางคนไม่สามารถทำงานได้เต็มที่
เนื่องจากเป็นกรรมการในหลายกลุ่ม โดยทุกๆ ไปเลขานุการของกลุ่มจะเป็นผู้ดูแลงานภายในศูนย์

1.2.2.2.2.2.3 การประชุมของคณะกรรมการและการประสานงาน
ภายในของคณะกรรมการ คณะกรรมการศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด มีการประชุม
ในช่วงที่มีโครงการที่จะดำเนินการควบคู่กันไปกับการประชุมด้วย ในกรณีที่มีการกำหนดล่วงหน้า

แล้วจะมีการประชุม ในการประชุมทุกครั้งเจ้าหน้าที่ได้มีการจดบันทึกและจัดทำรายงานการประชุม ปัญหาในการจัดประชุมของคณะกรรมการ คือ ขาดความสม่ำเสมอ เนื่องจากไม่มีการกำหนดระยะเวลาของการประชุมที่แน่นอนไว้

1.2.2.2.3 สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค พบว่า สำนักงานเกษตร มีส่วนร่วมประสานงานและเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมค ดังนี้

1.2.2.2.3.1 ช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคลงในเว็บไซต์ของสำนักงาน

1.2.2.2.3.2 ได้ประสานงานกับคณะกรรมการของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคโดยติดต่อทั้งในส่วนของการสื่อสารทางโทรศัพท์และการประชุมที่จังหวัด

1.2.2.2.3.3 สร้างความเข้าใจในภาพการทำงานของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคว่าเป็นการทำงานเพื่อส่วนรวมไม่ใช่เพื่อคนเฉพาะกลุ่มหรือครอบครัวเท่านั้น

1.2.2.2.3.4 ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ที่ผ่านมามีเมื่อปี พ.ศ. 2551 ได้สนับสนุนงบประมาณไปที่ศูนย์จากเงินงบประมาณของกรมส่งเสริมการเกษตรจำนวน 27,000 บาท ให้แก่คณะกรรมการ ใน 4 เรื่อง ได้แก่

1.2.2.2.3.4.1 การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวของศูนย์ ในการปรับปรุงสวนหย่อมทางเข้าศูนย์ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาน้ำท่วมทุกปีจึงต้องยกระดับพื้นที่ของสวนหย่อมให้สูงพื้นน้ำไม่ให้น้ำท่วม จำนวน 10,000 บาท

1.2.2.2.3.4.2 การอบรมผู้นำชมและให้บริการแบบมีอาชีพของกรรมการศูนย์ เพื่อให้เป็นผู้นำชมแบบมีอาชีพรวมทั้งการศึกษาดูงาน

1.2.2.2.3.4.3 การประชุมของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคเกี่ยวกับการวางแผนการแก้ไขปัญหาการทำงานและการคัดเลือกเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการใหม่ จำนวน 4 ครั้ง

1.2.2.2.3.4.4 การจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของศูนย์ จำนวน 2,500 แผ่น ไปยังอำเภอต่างๆ หน่วยงาน ททท. และ หน่วยงานราชการทั่วประเทศ

1.2.2.2.3.4.5 ช่วยประสานงานเรื่องนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวให้แก่ศูนย์ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากส่วนราชการทั้งที่เป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย ซึ่งมีผลต่อคน

ในชุมชนด้านรายได้ ในการให้บริการพักค้างคืนที่โฮมสเตย์ และการขายผลิตภัณฑ์ให้กับนักท่องเที่ยว

1.2.2.2.3.4.6 ดำเนินการและประสานงานการจัดทำทำเนียบแหล่งท่องเที่ยว การสำรวจข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2551 โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานเกษตรอำเภอทุกแห่งให้ส่งข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบของตนรวมทั้งประเมินความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้าไปท่องเที่ยว รวมทั้งการสำรวจพื้นที่ที่สามารถปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนได้

1.2.2.2.3.4.7 ได้ประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เพื่อจัดประชุมใหญ่ให้กับผู้เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวของชุมชนได้เข้ารับฟังการชี้แจงทิศทางการท่องเที่ยวตลอดจนร่วมกับ ททท. ของจังหวัดเก็บรวบรวมข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมหรือที่คาดว่าจะเป็แหล่งท่องเที่ยวใหม่

1.2.2.2.3.4.8 ได้ประสานงานด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตรกับสื่อมวลชนโดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 7 และช่อง 9 ในการจัดทำข่าวเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนให้สังคมได้รับทราบ

1.2.2.2.3.4.9 การให้ความรู้เรื่องอินเทอร์เน็ตในการท่องเที่ยว โดยให้การประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทุกอำเภอที่มีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวได้มีความรู้เรื่องอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของตน

1.2.2.2.3.4.10 ให้การสนับสนุนการอบรมและพัฒนาความรู้ในการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณในปี พ.ศ. 2553 แก่คณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวของชุมชนต่างๆ

1.2.2.2.3.4.11 เสนอให้มีการระดมหุ้นหรือทุนเพื่อให้ชุมชนมีงบประมาณในการพัฒนาปรับปรุงหรือดำเนินการให้แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่โดยมีคณะกรรมการใหญ่ของตำบลวางแผนการประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงเว็บไซต์ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดจนการให้บริการด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว

1.2.2.2.3.4.12 ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติและความสามารถในการทำงานของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค ส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน หรือเป็นคนในครอบครัว และเป็นเครือญาติกัน ไม่กระจายไปที่หมู่บ้านอื่น และมีอายุมากเป็น

ส่วนใหญ่ แต่คณะกรรมการมีความตั้งใจ มีความรู้เรื่องของการท่องเที่ยวประสบการณ์ ในการทำงาน และมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโครงการ

1.2.2.2.3.4.13 ให้ข้อคิดเห็นในด้านที่มาของคณะกรรมการ ในการคัดเลือกกิจกรรมของชุมชนมาจัดเป็นกิจกรรมสำหรับให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด เช่น อาหารไทยสูตรโบราณ การปักค้างในชุมชนที่เป็นบ้านสมัยโบราณ ที่เรียกว่า บ้านพักสัมผัสวัฒนธรรม (โฮมสเตย์) เพื่อสัมผัสและเรียนรู้ประวัติและวิถีชีวิตของคนในชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตร งานประเพณีต่างๆ กิจกรรมทางการเกษตร เช่น การปลูกผัก ไม้ผล พืชสมุนไพร ผักพื้นบ้าน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรตามฤดูกาล/ตลอดปี เช่น กล้วย มะดัน มะกรูด งาดำ ผลไม้ตามฤดูกาล ตลอดจนขึ้นชมกับธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน

1.2.2.2.3.4.14 การสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวโดยหาทีมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เป็นสมาชิกของชุมชนในวัยหนุ่มสาวโดยการอบรมให้รู้จักวิธีการต้อนรับนักท่องเที่ยวสามารถเป็นผู้นำนักท่องเที่ยวชมกิจกรรมที่ศูนย์ จัดให้นักท่องเที่ยว

1.2.2.2.4 เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดด้านการท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด พบว่า คณะกรรมการได้มีการประสานงานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร 9 จังหวัดในภาคกลาง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การแก้ไขปัญหาในการดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการส่งต่อนักท่องเที่ยวตามความประสงค์ของนักท่องเที่ยว

1.2.2.2.5 นักท่องเที่ยว

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดด้านการท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด พบว่า คณะกรรมการได้มีการประสานงานกับนักท่องเที่ยวเป็นการติดต่อเพื่อทราบจำนวนนักท่องเที่ยว

1.2.3 ด้านการให้บริการ

การให้บริการท่องเที่ยวเป็นการให้ความสะดวกสบายในระหว่างการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การบริการที่พักแรม การบริการอาหาร การให้บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และ การให้บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

1.2.3.1 การให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคด้านข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านฝึมค พบว่า ได้ให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคจัดเตรียมข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคที่เป็นประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ เอกสาร ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดให้แก่นักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องหรือประธานของศูนย์ เป็นต้น

1.2.3.2 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์เพื่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย พบว่า มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์โดยผ่านเว็บไซต์ และแผ่นพับประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

1.2.3.3 การต้อนรับนักท่องเที่ยว

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคเกี่ยวกับการต้อนรับนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ พบว่า ได้จัดเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเป็นผู้ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาที่ศูนย์เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะสอบถามข้อมูลและความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกและประสานงาน ในด้านกิจกรรม การรับประทานอาหารและอาหารว่าง การเข้าพักที่บ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมตามที่นักท่องเที่ยวต้องการ เช่น กรณีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อที่ศูนย์เจ้าหน้าที่จะสอบถามความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยว ชนิด/ประเภทของกิจกรรมท่องเที่ยวที่ต้องการ การรับประทานอาหาร และการพักผ่อนที่บ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรม เป็นต้น

1.2.3.4 การให้บริการที่พักแรม

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคเกี่ยวกับการให้บริการด้านสถานที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมคซึ่งจัดเป็นหนึ่งในสิ่งอำนวยความสะดวกของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค พบว่า มีบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรม (โฮมสเตย์: Home stay) ของชุมชนบ้านฝึมค จำนวน 6 หลัง ซึ่งทั้งหมดสามารถรองรับการเข้าพักของนักท่องเที่ยวได้จำนวน 30 คน ได้แก่ บ้านทรงไทยจำนวน 2 หลัง บ้านไม้จำนวน 2 หลัง และบ้านตึกจำนวน 2 หลัง ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 บ้านพัก Home stay ของชุมชนบ้านฝึมด ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามที่ตั้ง และชื่อเจ้าของที่พัก

หลังที่	Home stay	ชื่อ - สกุล	สถานที่ตั้ง
1	บ้านทรงไทย	ลูกอินทร์ รักพันธ์	6 หมู่ 7 ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล
2	บ้านทรงไทย	บุญนะ กตยาที	4 หมู่ 7 ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล
3	บ้านไม้	ประทีป การสมวารณ	3 หมู่ 7 ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล
4	บ้านตึก	จรัญ แจ่มแสง	10 หมู่ 7 ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล
5	บ้านตึก	สมจิตต์ ชนากรณ	10 หมู่ 7 ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล
6	บ้านไม้	บุญปลุก รักพันธ์	1 หมู่ 7 ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล

ที่มา : พิพัฒน์ จันทนา. สัมภาษณ์. 2551

1.2.3.4 การให้บริการอาหาร

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดเกี่ยวกับการให้บริการอาหาร พบว่า ได้มีการสอบถามนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการรับประทานอาหารโดยนำรายการอาหารเด่นของชุมชนเสนอแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวตามความประสงค์ได้แก่

1.2.3.5 การให้บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดเกี่ยวกับการให้บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พบว่า บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ที่ศูนย์ฯ ได้จัดไว้เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การทำการเกษตรแบบผสมผสานกิจกรรมการไปชมสวนผลไม้ (Horticulure) แปลงปลูกพืชสมุนไพร (Herbs) การปลูกผักสวนครัว (Vegetables) การแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน การเที่ยววัด กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และกิจกรรมทางสังคม ประกอบการบรรยายของวิทยากรประจำจุดที่จัดไว้ นอกจากนี้ยังได้จัดการนำเที่ยวในแหล่งชุมชนนอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ในรายการแล้วอีก 2 รายการ ได้แก่ รายการนำเที่ยววัดสำคัญในชุมชนและกิจกรรมอื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวสนใจ ได้แก่ การแปรรูปผลผลิตซึ่งเน้นที่การทำกับข้าวเนื่องจากอาหารไทยเป็นจุดเด่นของชุมชนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติและจัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน รวมทั้งการสาธิตและฝึกปฏิบัติด้านหัตถกรรมการทำไม้กวาดดอกอ้อ เป็นต้น

1.2.3.4 การให้บริการจำหน่ายสินค้าของฝากและของที่ระลึก

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดเกี่ยวกับการให้บริการจำหน่ายสินค้าของฝากและของที่ระลึก ที่ผลิตโดยสมาชิกของกลุ่มและได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดระดับชาติ ได้แก่ กล้วยขอบแผ่น กล้วยตาก กล้วยอบกรอบ สมุนไพรอบกรอบ กล้วยงาดำ มะดันเชื่อม มะเขือเทศเชื่อม และหมี่กรอบ ส่วนของที่ระลึก ได้แก่ ไม้กวาดดอก้อ ที่ทำขึ้นจากดอกของต้นอ้อซึ่งวัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น เป็นต้น

1.2.3.5 การจัดวิทยากรนำชมและให้ความรู้

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดเกี่ยวกับวิทยากรนำชมและให้ความรู้ พบว่า ได้มีการจัดวิทยากรนำชม สาธิตและบรรยายความรู้ให้นักท่องเที่ยวในด้านการประกอบอาหารและการทำไม้กวาดจากดอก้อ โดยให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว เช่น การประกอบอาหาร ได้แก่ แกงเขียวหวานปลาทราย แกงป่าไก่ แกงฉู่ฉี่ปลาเนื้ออ่อน ซึ่งปรุงตามตำรับโบราณ และน้ำพริกมะดัน ในกรณีอาหารที่กำหนดไว้ในรายการที่ศูนย์ กำหนดไว้ หากนักท่องเที่ยวไม่ต้องการ ก็สามารถหาซื้อบริโภคได้ที่กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งนอกจากอาหารตามสั่งจะมีอาหารเด่นของกลุ่ม ได้แก่ หมี่กรอบ ขนมจีนน้ำยา

1.2.3.6 การให้บริการจัดกิจกรรมแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

จากผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด พบว่า ศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด ได้จัดบริการให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด โดยได้จัดให้บริการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนแก่นักท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเพื่อใช้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวของชุมชน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ ดังนี้

1.2.3.6.1 การทำบุญตักบาตร โดยได้จัดเตรียมอาหารคาวหวานไว้สำหรับนักท่องเที่ยวในการทำบุญตักบาตรพระสงฆ์จากวัดในชุมชนตอนเช้า

1.2.3.6.2 การสาธิตการประกอบอาหารและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของวิทยากรในชุมชน เช่น การปรุงอาหารไทยแบบดั้งเดิมของชุมชน การแปรรูปอาหารและผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น

1.2.3.6.3 การบรรยายประกอบการนำชมสวนผลไม้ แปลงเกษตร การปลูกพืชผักและผลไม้ ตลอดจนสมุนไพรต่างๆ โดยวิทยากรและให้นักท่องเที่ยวที่สนใจได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นต้น

1.2.3.6.4 การสาธิตและฝึกปฏิบัติการทำไม้กวาดจากดอกของต้นอ้อซึ่งเป็นไม้กวาดที่มีคุณภาพสูงเหมาะสำหรับเป็นของฝากจากชุมชนบ้านฝึมด

1.2.3.6.5 การขายผลผลิตของสมาชิกและกลุ่มแม่บ้านของชุมชน เช่น ผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปกล้วย น้ำพริกมะดัน เป็นต้น

1.2.3.6.6 การเล่าประวัติของชุมชนบ้านฝึมดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านความเป็นมาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ของชาวมอญในชุมชนบ้านฝึมด ที่มาของชื่อชุมชนบ้านฝึมดโดยวิทยากรที่เป็นผู้สูงอายุของชุมชน

1.2.3.6.7 การสาธิตประกอบการบรรยายของวิทยากรในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันและในวันสำคัญทางศาสนาของชาวพุทธ เช่น การนิมนต์พระสงฆ์จากวัดในชุมชนมาเทศนาและนำสวดมนต์ในตอนเย็นก่อนพักผ่อนหรือเข้านอนในตอนค่ำ เป็นต้น

1.2.3.6.8 การจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี เช่น เดือนกุมภาพันธ์จัดกิจกรรมการล่องเรือ เดือนเมษายนจัดงานบุญตามประเพณี งานวันสงกรานต์ และการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เดือนมิถุนายนจัดงานการทำบุญสวนหลังบ้านซึ่งเป็นประเพณีโบราณของท้องถิ่นที่ทำติดต่อกันมาเรียกชื่อว่า ประเพณีเดือนเจ็ดหรือประเพณีขอฝน หากนักท่องเที่ยวมาในช่วงเวลาดังกล่าวก็สามารถเข้าร่วมทำบุญในประเพณีนี้ได้เช่นกัน นอกจากนี้ในเดือนกรกฎาคม มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน และเดือนกันยายนมีการทำไม้กวาดจากดอกของต้นอ้อ ซึ่งจะออกดอกเฉพาะช่วงเวลานี้เท่านั้น ปัญหาการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมด คือ ปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนเนื่องจากยังมีสภาพแบบธรรมชาติและไม่มีคันกั้นล้อมเพื่อป้องกันการท่วมของน้ำในช่วงฤดูฝน

1.2.3.7 การให้บริการด้านการจัดทำรายการท่องเที่ยว

ในการจัดทำรายการท่องเที่ยวในแต่ละรายการประกอบด้วยบริการต่างๆ ดังนี้

1.2.3.7.1 การจัดเตรียมเส้นทาง ในจัดทำรายการท่องเที่ยวของชุมชนศูนย์ เพื่อจัดทำแผนผังเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมด ดังนี้

1.2.3.7.1.1 เส้นทางนำเที่ยวสำหรับให้นักท่องเที่ยวเดินชมแปลงเกษตรสาธิต สวนผลไม้ สวนสมุนไพร และสถานที่เรียนรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของหมู่บ้านมีระยะทางรวม 2 กิโลเมตร โดยสำรวจเส้นทางที่กำหนดขึ้นเพื่อศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระยะทางตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทางมีระยะทางรวม 2 กิโลเมตร ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง 2 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่ได้รวมนับเวลาที่พักรับประทานอาหารทุกมื้อ ระยะเวลาหยุดพัก การพักผ่อน นำเที่ยวและซื้อของ ฯลฯ

1.2.3.7.1.2 กำหนดจุดหยุดชมสถานที่ท่องเที่ยว มีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ไร่นาสวนผสม แปลงพืชผักสวนสมุนไพร และ สถานที่การเรียนรู้และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ กำหนดจุดพักรับประทานอาหาร จุดหยุดพักและจุดซื้อของที่ระลึกที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย

1.2.3.7.1.3 จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเดินเท้า โดยใช้การเดินทางชมสถานที่ที่จัดให้นักท่องเที่ยวในข้อที่ 2 ได้แก่ ไร่นาสวนผสม แปลงพืชผักสวนสมุนไพร และ สถานที่การเรียนรู้และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

1.2.3.7.1.4 จัดให้มีวิทยากร อธิบายและบรรยายเกี่ยวกับการเกษตรที่แปลงเกษตรสาธิตของชุมชน สาธิตและสอนวิธีการแปรรูปถนอมอาหารและทำอาหารพื้นบ้าน โดยกลุ่มแม่บ้าน และฝึกปฏิบัติงานหัตถกรรมการทำไม้กวาดดอกอ้อโดยวิทยากรในชุมชน คือนายนภา จริตการ ซึ่งเป็นผู้มีความสามารถในการทำไม้กวาดดอกอ้อของชุมชน

1.2.3.8 การมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและท้องถิ่น

การจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและท้องถิ่นแต่เดิมไม่มีการรวมตัว “ทำนอง บ้านใครบ้านมัน” ต่อมาได้รวมกันจัดเป็นหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยรวมกันเป็นกลุ่ม มีการจัดสรรจำนวนนักท่องเที่ยว เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามา คณะกรรมการ จะจัดนักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์จะพักค้างคืนที่บ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมเข้าพักตามบ้านต่างๆ ของศูนย์

1.2.4 ด้านงบประมาณและการจัดการรายได้

1.2.4.1 ด้านงบประมาณ

ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการบริการจัดการการท่องเที่ยวของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝิมดด้านงบประมาณที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน พบว่า แหล่งและงบประมาณสนับสนุนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝิมด ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรมส่งเสริมการเกษตรส่งผ่านให้สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่ได้รับงบประมาณจากส่วนราชการในท้องถิ่น แสดงดังตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 11 งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในการดำเนินงานของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชน บ้านฝึมด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2552

รายละเอียดกิจกรรมของงบประมาณ	ปีงบประมาณ (บาท)	
	2551	2552
1. ค่าพัฒนาพื้นที่	10,000	13,000
2. ค่าพัฒนาการให้บริการ	7,500	13,000
3. ค่าอบรมผู้นำชม	10,000	14,000
รวม	27,500	40,000

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร. 2552 : ออนไลน์

จากตาราง 11 ศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดได้รับงบประมาณในปี 2551-2552 รวมจำนวน 67,500 บาท แบ่งเป็นงบประมาณสำหรับใช้จ่ายเป็นค่าพัฒนาพื้นที่ 23,000 บาท ค่าพัฒนาการให้บริการ 20,500 บาท และค่าอบรมผู้นำชม 24,000 บาท

1.2.4.2 ด้านรายได้และการจัดการรายได้

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ด้านรายได้ และการจัดการรายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในศูนย์ฯ โดยกระจายรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทุกคนทำให้สมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด มีรายได้เสริมเพิ่มขึ้นจากรายได้ที่ได้รับจากการทำสวน โดยจัดสรรให้เจ้าของบ้านและเจ้าของสวนเป็นวิทยากรนำชมและบรรยายความรู้ในการทำเกษตรของศูนย์ฯ และชาวบ้านที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจะมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว แม้ว่านักท่องเที่ยวจะไม่ได้ไปท่องเที่ยวที่สวนของชาวบ้านที่เป็นสมาชิกจะมีสิทธิได้รับการปันผลให้แม้ว่านักท่องเที่ยวบางกลุ่มไม่มีเวลาพอที่จะเข้าไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของศูนย์ได้ทุกแห่ง

1.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความประทับใจของนักท่องเที่ยว

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดเกี่ยวกับสิ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจ ในแหล่งท่องเที่ยว มีดังนี้

1.3.1 พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ผลการสังเกตพฤติกรรมและกิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการ พบว่า มีดังนี้

1.3.1.1 นักท่องเที่ยวที่มาเป็นครอบครัวหรือส่วนตัว ผู้มาท่องเที่ยวมีความพอใจและมีความสุขในการท่องเที่ยวที่นี่

1.3.1.2 นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มนักศึกษามีจุดมุ่งหมายการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาโดยมาศึกษาดูงานด้านกิจกรรมและฟังบรรยายด้านการเกษตร เช่น มีนักศึกษาสังคมสงเคราะห์ของธรรมศาสตร์ ไม่ได้มาพักค้างคืน แต่มาหลายวัน เข้ากลับเย็น

1.3.1.3 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้สูงอายุ จะเน้นเรื่องการรับประทานอาหาร ไม่ทำกิจกรรม แต่จะเข้าพักผ่อนที่บ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรม สำหรับกลุ่มสูงอายุที่มีอายุมากไม่สะดวกในการขึ้นบันไดบ้านมักจะขอเข้าพักที่ศูนย์ฯ เป็นต้น

1.3.2 ความประทับใจของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความประทับใจในกิจกรรมที่ศูนย์ จัดให้ในด้าน การแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน การรับประทานอาหารร่วมกัน การเชิญพระมาปาฐกถา สวดมนต์ การเล่านิทานเกี่ยวกับพื้นที่บ้าน เช่น ประวัติหมู่บ้าน ประเพณีของหมู่บ้านโดยผู้อาวุโสของหมู่บ้าน การเล่าวิถีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรและการบรรยายเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้านในชุมชนบ้านฝึมดโดยวิทยากรของชุมชน และ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีของท้องถิ่นและประเพณีทางศาสนา เช่น จัดให้มีการใส่บาตรในตอนเช้าตามความเหมาะสม เป็นต้น

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด

อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด ในด้านคณะกรรมการ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการประสานงาน ด้านการบริการ และ ด้านงบประมาณ จะจำแนกออกเป็น 2 หัวข้อ คือ ปัญหาในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ดังนี้

2.1 ปัญหาในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด

2.1.1 ปัญหาด้านคณะกรรมการ

ผลการสัมภาษณ์ปัญหาด้านคณะกรรมการของกรรมการของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1.1.1 ปัญหาด้านอายุและความสัมพันธ์เชิงสังคมของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวงเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด ส่วนใหญ่เป็นคนที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกันหรือเป็นคนในครอบครัวและเครือญาติ ไม่มีกรรมการที่มาจากหมู่บ้านอื่น กรรมการส่วนใหญ่จะมีอายุ จากข้อมูลอายุของคณะกรรมการ ในตาราง 1 พบว่ากรรมการมีอายุเฉลี่ย 51 ปี ขึ้นไป หรือร้อยละ 72.33 กรรมการที่มีอายุน้อยที่สุด คือ ต่ำกว่า 40 ปี มีจำนวน เพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.19 กรรมการที่มีอายุมากที่สุดคือมากกว่า 61 ปี ขึ้นไป ซึ่งโดยหลักการทั่วไปในความเชื่อทางสังคมไทย ถือว่าเป็นผู้มีอายุหรือคนแก่ที่ควรพักผ่อนที่บ้าน จึงเห็นได้ว่ามีคนอายุน้อยเข้าร่วมเป็นกรรมการจำนวนน้อยมาก

2.1.1.1 ปัญหาด้านอาชีพของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวงเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด จากข้อมูลด้านอาชีพของกรรมการในตาราง 1 พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้างและเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 63.64 ซึ่งมีผลต่อการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวงเชิงเกษตร เนื่องจากต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพทำให้ไม่สามารถใช้เวลาในการดำเนินการการท่องเที่ยวงเชิงเกษตรได้เต็มที่ขณะที่มีกรรมการบางส่วนเป็นข้าราชการบำนาญเพียงร้อยละ 18.18

2.1.1.2 ความร่วมมือของคนในชุมชน พบว่า การดำเนินงานและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวงเชิงเกษตรของกรรมการขาดความร่วมมือจากคนในชุมชนและคนในหมู่บ้านอื่นของตำบลบางบาลเนื่องจาก กรรมการของศูนย์ ที่คัดเลือกมามีความเป็นเครือญาติกัน ทำให้คนในชุมชนและนอกชุมชนรวมทั้งความคิดเห็นของคนในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมองว่าการทำงานของคณะกรรมการเป็นภาพของการทำงานแบบครอบครัวไม่ใช่ทำในส่วนรวมของชุมชนหรือตำบล

2.1.2 ปัญหาด้าน การจัดกิจกรรม

ผลการสัมภาษณ์ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมของกรรมการของศูนย์การท่องเที่ยวงเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาด้านการจัดกิจกรรม ดังนี้

2.1.2.1 ขาดผู้นำชมการท่องเที่ยวงของชุมชนในการอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวงเนื่องจากในการเข้ามาท่องเที่ยวงของนักท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่องตลอดปีรวมทั้งขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากท้องถิ่นเพื่อให้การดำเนินการในกิจกรรมการท่องเที่ยวงของชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2.2 ปัญหากิจกรรมทางน้ำในการเดินทางพานักท่องเที่ยวงชมวัดที่อยู่ริมน้ำและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนที่ย้ายอยู่บ้านริมน้ำไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจาก 1) ข้อเสียเปรียบด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวงของชุมชนอยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวงทางน้ำที่จัดโดยโรงแรมที่พัก และร้านอาหารที่อยู่บริเวณรอบเกาะเมือง 2) ขาดประสบการณ์และความพร้อมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวงทางน้ำ เช่น พาหนะในการเดินทาง ระยะทาง ผู้นำชม และสิ่งดึงดูดใจ

และความหลากหลายของกิจกรรมที่อยู่ริมน้ำที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวทางน้ำของชุมชน เป็นต้น

3) เป็นกิจกรรมที่ไม่สามารถทำได้ตลอดปีจึงขาดความต่อเนื่อง ทำให้ต้องยกเลิกกิจกรรมการล่องเรือในคลองบางบาลเพื่อชมวิถีชีวิตและวัดสำคัญของชุมชนเนื่องจากไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายและการลงทุนทั้งการดูแลรักษาเรือและผู้บรรยายข้อมูลประกอบการล่องเรือ เป็นต้น

2.1.3 ปัญหาด้านการประสานงาน

ผลการสัมภาษณ์ปัญหาด้านการประสานงานของกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝิมดและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาในด้านการประสานงาน ดังนี้

2.1.3.1 ขาดการประสานงานในการส่งต่อนักท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยว

2.1.3.2 ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ดูแลการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝิมดยังไม่ถูกต้องตามขั้นตอนเนื่องจากการประสานงานโดยตรงระหว่างหน่วยงานกับคณะกรรมการ ซึ่งที่ถูกต้องหน่วยงานที่ดูแลการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝิมดควรประสานงานผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเพื่อผ่านไปยังศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝิมด เนื่องจากได้จัดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่ดูแลงานวิสาหกิจชุมชน ให้เป็นผู้ประสานงาน โครงการของราชการกับศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้แล้ว

2.1.4 ปัญหาด้านการบริการ

ผลการสัมภาษณ์ปัญหาด้านการบริการของกรรมการของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝิมดและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาด้านการบริการ ดังนี้

1. ปัญหาบ้านพักสัมพัชร์วัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีจำนวนบ้านพักสัมพัชร์วัฒนธรรม(โฮมสเตย์) เพียง 6 หลัง และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มาพักค้างคืนเพียงหลังละ 5-6 คน โดยรวมทั้งมรองรับนักท่องเที่ยวเข้าพักได้ไม่เกิน 30 คน ถือเป็นข้อจำกัดในการเข้าพักของนักท่องเที่ยวกรณีที่มาเป็นกลุ่มใหญ่มีจำนวนคนมากกว่า 30 คน

2. ปัญหาขาดวิทยากรหรือผู้นำเที่ยวที่มีความชำนาญในการเป็นวิทยากร จากข้อมูลในตาราง 6 พบว่ากรรมการศูนย์ มีประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการเป็นวิทยากรนำและบรรยายแก่นักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 9.10

2.1.5 ปัญหาด้านงบประมาณและรายได้

ผลการสัมภาษณ์ปัญหาด้านงบประมาณและรายได้ของกรรมการของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝิมดและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาด้านงบประมาณและรายได้ ดังนี้

2.1.5.1 ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากท้องถิ่น เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.5.2 รายได้ที่ได้รับจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านฝึมดไม่แน่นอนขึ้นกับจำนวนและความถี่ของการเข้ามาเที่ยวของนักท่องเที่ยว แต่มีรายได้แฝงจากการขายผลผลิต ของฝาก และของที่ระลึกโดยเฉพาะไม้กวาดดอกอ้อ ส่วนรายได้ของวิทยากรที่มาบรรยาย นำชม หรือสาธิตมีบ้างเป็นบางครั้งแต่ไม่ได้ทุกครั้งเนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาอาจใช้จ่ายเงินไม่มากนัก และบางครั้งเป็นการให้บริการฟรีของศูนย์ ส่วนกรรมการที่มาต้อนรับนักท่องเที่ยวจะไม่ได้รับค่าตอบแทนยกเว้นนักท่องเที่ยวจ่ายให้เองโดยไม่มี การเรียกร้องค่าบริการ

2.1.6 ปัญหาอื่นๆ

ผลการสัมภาษณ์ปัญหาด้านอื่นๆ ของกรรมการของศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมดและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาอื่นๆ ดังนี้

2.1.6.1 ปัญหาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

จากการศึกษาบริบทของชุมชนบ้านฝึมดในบทที่ 2 การท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝึมดมีจุดอ่อนดังนี้

2.1.6.1.1 ขาดแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ป่าไม้ และ

ทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ที่จัดเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

2.1.6.1.2 การเดินทางเรือเพื่อพานักท่องเที่ยวเที่ยวชมวัด โดยเฉพาะสภาพ

ชีวิตความเป็นอยู่ของคนที่อยู่บ้านริมน้ำไม่สามารถดำเนินการได้

2.1.6.1.3 ขาดผู้นำชมการท่องเที่ยวของชุมชนในการอธิบายบรรยายข้อมูล

ของแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากการเที่ยวชมของนักท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่องตลอดปี

2.1.6.2 ปัญหาทั่วไป

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการเกี่ยวกับความสำคัญของปัญหาเรียงตามอันดับของปัญหาและความสำคัญ มี 3 อันดับ ดังนี้

ปัญหาอันดับ 1 ได้แก่ จำนวนของนักท่องเที่ยวที่เข้ามามีจำนวนน้อยจึงไม่สามารถจัดและพัฒนากิจกรรมของชุมชนได้ต่อเนื่อง และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาตลอดปีจะเป็นกลุ่มคณะที่เข้ามาเพื่อการศึกษาดูงานเป็นส่วนใหญ่

ปัญหาอันดับ 2 ได้แก่ การมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด ซึ่งเป็นปัญหาในภาพรวม คือ มีบางกิจกรรมที่ขาดความหลากหลาย หรือมีผู้เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนแต่ไม่มีเครือข่าย ซึ่งโดยปกติแหล่งท่องเที่ยวต้องมีเครือข่ายที่สามารถติดต่อ ประสานงาน

และแบ่งผลประโยชน์ระหว่างเครือข่าย เช่น การส่งนักท่องเที่ยวต่อเครือข่าย การส่งผลผลิตไปจำหน่าย หรือ การส่งนักท่องเที่ยวจากเครือข่ายมาที่ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น

ปัญหาอันดับ 3 ได้แก่ สภาพภูมิทัศน์ของชุมชนบ้านฝึมคเป็นที่ราบไม่มีสภาพภูมิประเทศที่เป็นสิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยว เช่น เช่น ภูเขา น้ำตก ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ที่จัดเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ทำให้คณะกรรมการต้องหาวิธีการสร้างแผนการเดินทาง แผนการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยว

จากปัญหาในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมค ผู้ศึกษาได้นำมาแสดงโดยย่อ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของคณะกรรมการศูนย์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมค จำแนกตามประเด็นปัญหา

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหาและอุปสรรค
1. ปัญหาจากสภาพธรรมชาติ/ ปัจจัยการท่องเที่ยว	ปัญหาน้ำท่วมในช่วงหน้าน้ำเนื่องจากไม่มีคันกั้นล้อม และคันกั้นน้ำที่มีในปัจจุบันเป็นคันดินตามธรรมชาติจึงไม่สามารถกั้นน้ำท่วมในพื้นที่ของชุมชนบ้านฝึมคจึงเป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูฝนและส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนลดลงในช่วงเวลานี้
2. ปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยว กับความต่อเนื่องของการทำ กิจกรรมของกลุ่ม	1. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย 2. การเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไม่สม่ำเสมอส่งผลต่อความต่อเนื่องในการดำเนินการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มที่กำหนดไว้
3. ปัญหาด้านที่พักและการเข้า พัก	1. คณะบุคคลที่เข้ามาศึกษาดูงานมีจำนวนมากแต่เข้ามาพักที่โฮมสเตย์ของศูนย์น้อยมากซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานของเจ้าของโฮมสเตย์ที่เข้าร่วมโครงการ 2. การมาพักเป็นกลุ่มใหญ่ของผู้มาท่องเที่ยวส่งผลต่อการให้บริการของเจ้าของโฮมสเตย์ที่เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากจำนวนที่พักไม่เพียงพอในบางครั้งต้องแก้ปัญหาโดยให้กางเต็นท์แทน
4. ปัญหากิจกรรมของศูนย์	กิจกรรมการท่องเที่ยวของศูนย์ขาดความหลากหลาย

5. ปัญหาด้านเครือข่าย ผู้เข้ามายัง ไม่มีเครือข่าย แหล่งท่องเที่ยวต้องมีเครือข่าย

ที่มา : พิชัย เข้มเงิน. สัมภาษณ์. 2551

2.2 ข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝึมด

ผลการสัมภาษณ์กรรมการและผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด พบว่ามีดังนี้

2.2.1 ข้อเสนอแนะด้านคณะกรรมการ

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านฝึมด เจ้าหน้าที่มีข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ ดังนี้

2.2.1.1 เสนอให้คณะกรรมการศูนย์ ให้นักศึกษาด้านการท่องเที่ยวมาฝึกงานด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความรู้และศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.2.1.2 คณะกรรมการศูนย์ควรมีการประสานงานกับบริษัททัวร์เอกชนหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อประสานการนำนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชม ตลอดจนจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการติดต่อและประสานงานกับเอกชนเพื่อนำนักท่องเที่ยวเข้าชมกิจกรรมของศูนย์

2.2.1.3 คณะกรรมการศูนย์ ควรพัฒนาการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของศูนย์ โดยพัฒนาเทคโนโลยีการประชาสัมพันธ์ที่เคยใช้แผ่นปลิวเป็นการประชาสัมพันธ์โดยผ่านเว็บไซต์

2.2.1.4 ด้านที่มา จำนวน คุณสมบัติและความสามารถในการทำงานของคณะกรรมการศูนย์ ไม่ควรเป็นคนในหมู่บ้านหรือเป็นคนในครอบครัวหรือเป็นเครือญาติมากเกินไป รวมทั้งอายุของกรรมการไม่ควรเป็นผู้มีอายุสูงมากนัก และควรคัดเลือกคนหนุ่มสาวในชุมชนเข้าร่วมงานให้มากขึ้น ควรกระจายไปตามหมู่บ้านอื่นของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างความร่วมมือกับคนในชุมชนและสภาพการทำงานแบบครอบครัวหรือเครือญาติของกรรมการ

2.2.2 ข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรม

2.2.2.1 คณะกรรมการศูนย์ ควรพัฒนากิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ เช่น การแปรรูปผลผลิต รวมทั้งการปรุงอาหารซึ่งเป็นจุดเด่นหรือจุดขายรวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมด้านอาหารสูตรดั้งเดิมของชุมชนและหัตถกรรมที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของคนในชุมชน

2.2.2.2 คณะกรรมการศูนย์ ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมของชุมชนมาจัดเป็นกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสและเรียนรู้ เช่น อาหารไทยสูตรโบราณของชุมชน การเข้าพักค้างคืนในชุมชนที่มีลักษณะเป็นบ้านแบบโบราณหรือบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรม (โฮมสเตย์) เพื่อสัมผัสและเรียนรู้ประวัติ วิถีชีวิตของคนในชุมชน กิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร งานประเพณีต่างๆ ของชุมชน ตลอดจนกิจกรรมด้านการเกษตร เช่น การปลูกผักสวนครัว ผักพื้นบ้าน ไม้ผล พืชสมุนไพร และการแปรรูปผลผลิตตามฤดูกาล เช่น ก๋วยเตี๋ยว มะดัน มะกรูด งาดำ และผลไม้ตามฤดูกาลอื่นๆ ของชุมชน รวมทั้งการชื่นชมกับธรรมชาติและวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

2.2.3 ข้อเสนอแนะด้านการประสานงาน

2.2.3.1 คณะกรรมการศูนย์ ควรมีการประสานงานกับบริษัททัวร์เอกชนหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อประสานการนำนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชม ตลอดจนจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการติดต่อและประสานงานกับเอกชนเพื่อนำนักท่องเที่ยวเข้าชมกิจกรรมของศูนย์

2.2.3.2 คณะกรรมการศูนย์ ควรพัฒนาการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของศูนย์ โดยพัฒนาเทคโนโลยีการประชาสัมพันธ์ที่เคยใช้แผ่นปลิวเป็นการประชาสัมพันธ์โดยผ่านเว็บไซต์

2.2.3.3 คณะกรรมการศูนย์ ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝิมด โดยประสานกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานท้องถิ่น

2.2.3.4 คณะกรรมการศูนย์ ควรดำเนินการประสานการท่องเที่ยวหรือส่งต่อนักท่องเที่ยวกับเครือข่ายที่อยู่ภายนอกกลุ่ม ตลอดจนประสานด้านการส่งเสริมและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงเพื่อเป็นจุดดึงดูดและรองรับการสนองตอบต่อความต้องการ โดยเพิ่มศักยภาพด้านความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น

2.2.4 ข้อเสนอแนะด้านการบริการ

คณะกรรมการศูนย์ ควรพัฒนาการบริการให้มีความหลากหลายและความสามารถในการรองรับและให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความประทับใจและต้องการกลับมาท่องเที่ยวที่ชุมชนอีกในอนาคต

2.2.5 ข้อเสนอแนะด้านงบประมาณและการจัดการรายได้

2.2.5.1 คณะกรรมการศูนย์ ควรจัดทำโครงการบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านฝิมด เพื่อให้หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เช่น การจัดภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวและที่อยู่อาศัยให้อยู่ในสภาพที่เน้นความเป็นชนบทตามอัตลักษณ์ของตน

2.2.5.2 คณะกรรมการศูนย์ ควรประสานกับหน่วยงานท้องถิ่นในการจัดหางบประมาณพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาสถานที่ในจุดต่างๆ ที่เด่นของชุมชนเพิ่มเติมจากที่มีแต่เดิมสำหรับการท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาที่พักให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

2.2.5.3 คณะกรรมการศูนย์ ควรมีการระดมหุ้นหรือทุนเพื่อให้ชุมชนมีงบประมาณใช้ในการพัฒนาปรับปรุงหรือดำเนินการให้แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยมีผู้นำอย่างเป็นทางการในชุมชนวางแผนการประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงเว็บไซต์ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดจนการให้บริการด้านต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว

2.2.5.4 การบริการที่ศูนย์จะมีการบริการของกิจกรรม และการสร้างรายได้ไม่มาก ผู้มาพักยังไม่มีการสร้างรายได้มากนัก จุดที่เป็นกิจกรรมให้มาสนับสนุนหรือการมาซื้อปัจจัยการผลิตมีน้อย ต้องการจะพัฒนาในเรื่องของจุดที่จะทำให้เกิดรายได้เข้ามาที่กลุ่ม กิจกรรมที่มีรายได้เข้ามาที่กลุ่มกิจกรรมที่มีรายได้

2.2.5.5 ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนบ้านฝิมค ควรเป็นจัดทำโครงการแบบบูรณาการเพื่อให้หน่วยงานอื่นเข้าร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เช่น การจัดภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว และที่อยู่อาศัยให้อยู่ในสภาพที่เน้นความเป็นชนบทของชุมชน การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน การประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น สถานที่สำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชม ที่พักของนักท่องเที่ยว